

Vlaamse Droogtecommissie

communicatie naar aanleiding van samenkomst op 18 augustus 2022

De afgelopen periode viel in Vlaanderen en de buurregio's uitzonderlijk weinig neerslag. De debieten en waterpeilen van waterlopen en waterwegen zijn zeer laag en dit geldt ook voor de grondwaterpeilen. De neerslag van de afgelopen dagen en de komende dagen zal niet zorgen voor een significant herstel van de watervoorraden. De Droogtecommissie roept daarom alle sectoren, overheden en burgers op om hun waterverbruik (uit alle waterbronnen) maximaal terug te dringen. De Droogtecommissie volgt de situatie nauwgezet op en sluit de nood aan bijkomende maatregelen niet uit als de toestand verder achteruitgaat. Ga de komende periode extra spaarzaam om met water. Ons water is een kostbaar goed, verspil het niet.

Droogtetoestand is kritiek

De huidige droogtetoestand is als zeer ernstig te omschrijven. Alle indicatoren (hydrologische, meteorologische) wijzen op een kritieke situatie. De neerslag van afgelopen dagen en de nog voorspelde neerslag zal niet zorgen voor een significant herstel van onze waterlopen. Een verdere daling van de peilen en debieten in de onbevaarbare waterlopen en waterwegen is niet uit te sluiten. Voor de drinkwaterbevoorrading is er geen onmiddellijk probleem, en ook niet op middellange termijn. Wel wordt de waakzaamheid vanuit de drinkwatersector nog aangescherpt.

Afwegingskader vormt de basis

Het 'reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste' is een beslissingsondersteunend instrument voor waterbesparing of prioritair watergebruik in aanloop naar of tijdens een waterschaarste. Dit kader werd op 30 april 2021 aan de Vlaamse Regering meegedeeld en vormt de basis voor het handelen van de Droogtecommissie.

Het kader bestaat uit verschillende bouwstenen.

- **een set aan indicatoren:** Voor zowat alle waterbehoefte sectoren zijn indicatoren beschikbaar die aangeven wanneer die sector te kampen krijgt met (dreigende) waterschaarste.
- **een waterbalans:** Een waterbalans brengt het wateraanbod (oppervlaktewater, grondwater, regenwater, grijswater) en de watervraag per sector in kaart.
- **een set aan reactieve maatregelen:** Het kader bevat een overzicht van mogelijke reactieve maatregelen die we in aanloop naar of tijdens een waterschaarste kunnen nemen. Van elke maatregel is de socio-economische impact ingeschat en is onderzocht wat de baten zijn voor het watersysteem. Het kader weegt de verschillende maatregelen ten opzichte van elkaar af en houdt daarbij rekening met een aantal voorzorgsprincipes, zoals bijvoorbeeld het principe dat onherstelbare schade absoluut vermeden moet worden en dat volksgezondheid en veiligheid ten allen tijde moeten verzekerd worden.

Meer info: www.vlaanderen.be/afwegingskader.

Maatregelen van kracht

Waterbeheerders en waterbedrijven nemen al heel wat maatregelen om de effecten van de droogte te milderen.

- **Waterwegen:** Op verschillende waterwegen zijn schutbeperkingen van kracht, zijn watervangen gedeeltelijk dichtgezet, worden (mobiele) pompen ingezet ... om het water maximaal te sparen. In de kanalen waar potentieel toxische blauwalgen vastgesteld zijn, geldt een recreatieverbod en is het verboden om water te capteren als drinkwater voor vee

of voor irrigatie. Een overzicht van de maatregelen op de Vlaamse waterwegen is te vinden op <https://www.vlaamsewaterweg.be/nieuws/droogtemaatregelen-actueel>.

- **Onbevaarbare waterlopen:** In alle provincies is het verboden water te onttrekken uit onbevaarbare waterlopen. Een algemeen overzicht per provincie is te vinden op <https://www.vlaanderen.be/droogtemaatregelen-2022>.
- **Vissterfte:** Door de hoge temperaturen en de lage waterstanden wordt er op bepaalde plaatsen ook vissterfte verwacht door het gebrek aan zuurstof in de waterlopen. De droogtecommissie vraagt om vissterfte te melden aan de milieudienst van de gemeente.

Extra maatregelen

De Droogtecommissie roept alle sectoren en overheden op om zo zuinig mogelijk met alle bronnen van water om te springen, en ook te laten weten maatregelen zij nemen, zodat we elkaar kunnen inspireren en aanzetten tot besparing. Deze tijden van waterschaarste vragen van iedereen een inspanning en solidariteit.

De Droogtecommissie vraagt bijkomend om pleziervaart enkel nog samen met beroepsvaart te versassen.

Doorkijk

Als de debieten van de waterlopen in het Maasbekken en het Scheldebekken verder dalen tot kritische drempelwaardes, dan worden volgende maatregelen uit het afwegingskader onafwendbaar.

- Vaarbepkeringen/stremmen
- Beperking van oppervlaktewateronttrekkingen voor irrigatie van vollegrondsteelten
- Beperking van andere oppervlaktewateronttrekkingen
- Verminderde inname van oppervlaktewater als ruwwater voor drinkwatermaatschappijen.

Ook een verbod op alle niet-essentiële toepassingen van watergebruik wordt dan onvermijdelijk.

Voor de bevaarbare waterlopen waar de verzilting sterk toeneemt - met negatieve effecten voor vee, gewassen en natuur tot gevolg - wordt een captatieverbod voor watergebruik in de landbouw onvermijdelijk. Zo'n verbod geldt nu al in heel het IJzerbekken.

Dagdagelijkse opvolging

Het beheerniveau blijft behouden op niveau 2 (maatregelen afgestemd door de Droogtecommissie – code oranje). De bevoegde diensten volgen de situatie continu op. De Droogtecommissie evalueert wekelijks of er nieuwe maatregelen nodig zijn.

Meer info: www.opdehoogtevanddroogte.be.